

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi si Dumineca.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XII

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. correspondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 100.

Dumineca, 29/17 Decembre

1878.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei nôstre, alu caroru abonamentu espira cu 31 Decembre st. v. 1878, se binevoiesca a si'lu reinoi *de cu vreme*, déca voiescu cá diariulu se li se tramita regulatu. Pentru cá se potemu stabili numerulu esemplarielor, ce voru fi a se tipari, este necessariu, cá tôte prenumeratiunile pentru patrariulu si semestrulu I 1879 se fia efectuite **inca inainte de anulu nou.** Dela 1-a Ianuariu 1879 incolo diariulu se va tramite numai acelor domni, cari au binevoitu a-si renoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprôpe* de loculu, unde locuiescu.

Pretilu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este :

pentru Brasiovu : pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa : pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. si pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a : pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., *pe trei luni de aci incolo numai 2 fl. 50 cr.* in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tieri esterne : pe anu 12 fl. v. a. séu 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primescu si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Opositiunea nationala in Austro-Ungari'a.

Brasiovu, 17 Decembre v. 1878.

Acuma, ca se apropia finitul anului acestui'a plinu de evenimente mari politice, se ne fia concesu si noue a face unele repriviri. De astadata voimu a ne ocupá nu de cestiunea orientala, care a fostn atatu de multu desbatuta in parlamentele nôstre dualistice, ci de o alta cestiune nu mai puçiau insemnata, ba cea mai capitala pentru monarchi'a nôstra, de cestiunea egalei indreptatiri a popóreloru, cari constituie acestu imperiu.

Inainte de tôte ni se presenta intrebarea, ca óre mai esista opositiunea nationala in Austro-Ungari'a? Multi din cetitorii nostri voru suride póte la acést'a intrebare, tienéndu ca e prea naiva. Noi le vomu dá dreptulu, incatu privesce convictiunea lor, ca asupra nemultimirei ce domnesce intre popórele suprematisate ale monarchiei nôstre, adeca intre slavi si romani nu mai póte fi nici cea mai mica indoiéla. Dér' noi nu voimu se mai cerce-tamu unu lucru, ce este prea bine cunoscutu fiercuia, ci vorbindu despre opositiunea nationala intielegemu acea activitate comuna a diferiteloru popóre nemultiamite, care tinde intre marginile date de constitutiunea actuala la modificarea sistemului asupritoriu in favorulu egalei indreptatiri.

Erá unu timpu, dupa introducerea dualismului, candu se sperá, ca va fi possibilu o actiune comuna a tuturoru nationalitatiloru ajunse sub supremati'a neamtio-maghiara, spre recastigarea drepturiloru lor. In Austri'a erá p'aci se reusiesca intr'unu rëndu acést'a idea de comuna conlucrare, dér' ea s'a isbitu de stanc'a polonismului si a trebuitu se suferu naufragiu. Polonii au preferitu mai bine a inchiaia unu pactu putredu cu nemtii austriaci decatu a dá man'a cu cehii si cu ceilalti nationali. Astfelu s'a paralisatu actiunea comuna a opositiunei nationale din Austri'a si situatiunea a remasu pëna adi neschimbata, polonii remanendu cu totu pactulu lor totu asia de nemultimuti cá si ceilalti.

In Ungari'a inca a fostu vorba de multe ori de-o actiune combinata a nationalitatiloru, dér' aci se ivira si mai mari pedeci. Maghiarii au fostu mai prevedietori decatu nemtii, ei dintr'odata facëndu concessiuni croatiloru si resturnandu autonomi'a Transilvaniei, au sciutu se paralizeze cu succesu actiunea opositiunei nationale. Croatii s'au despartitu de celelalte nationalitati nemaghiare din Ungari'a, au facutu un'a dupa alt'a doue invoieli cu guvernulu ungurescu, si acuma prepara a trei'a editiune a pactului ungaro-croatu. Dupa ce au mai pactatu si sasii ardeleni cu ungurii, dandu-le mana de ajutoriu la esecutarea uniunei, romanii Transilvaniei au remasu cu totulu isolati si incetulu cu incetulu au fostu lipsiti de tóta libertatea actiunei si, cumu disera deunadile cei doui deputati romani din Ungari'a in dieta, au fostu impinsi in passivitate. Remasera inca nationalii romani, serbi, slovaci si nemti din Ungari'a. Intre reprezentantii acestora se facura in dieta unele slabe incercari de apropiare, cari, cumu scimu, n'au avutu nici unu resultatu practic.

Desi nu s'a potutu inse realisá ide'a unei actiuni comune opositiunale a nationalitatiloru din Austro-Ungari'a, opositiunea totu a esistatu pretutindenea si s'a manifestatu la tôte ocasiunile de catra fiecare nationalitate in parte. Faptulu opositiunei in sine era dér' singurulu punctu in care se intalneau tôte nationalitatile, si press'a din intru si din afara intotdeauna a tienutu contu de acést'a impregiurare.

De unu timpu incóce inse cestiunea opositiunei nationale se parea ca a amutitu mai cu totulu si de aceea este indreptatita intrebarea ca óre mai esista ea séu nu, ori-ca, déca esista, a luat cu totulu alta forma?

Abstragëndu dela aceea, ca dupa firea omului ori-ce resistitã si cea mai vigurósa aduce in urm'a s'a dupa incordare si momente de oboséla, trebuie se constatamu, ca caus'a, care a produsu paus'a acést'a in luptele interne pentru egal'a indreptatire, a fostu independenta de vointi'a diferiteloru popóre. Calamitatea generala financiara, de care a suferitu si suferu inca monarchi'a nôstra si marile evenimente din Orientu cu complicatiunile lor, au abatutu incatuvã atentiunea publica dela cestiunile interne nationale, — acést'a esplica totu.

Déca inse, ceea-ce nu se póte concede, opositiunea nationala din Austro-Ungari'a ar' fi si amutitu cu totulu pe unu timpu órecare, ea tocmã in urm'a evenimentelor din anulu acést'a trebuia se reinvie cu noue fortie. Au spus'o o suta si o miia de oratori maghiari in adunari publice, in adunari comitatelor si in dieta, ca politic'a de ocupatiune a guvernului centralu va favorisá numai aspiratiunile popóreloru suprematisate pe contulu sistemului domnitoriu, ba dupa dis'a deákistului Pulszky s'ar' paré, ca d-nii Andrassy si Tisza au luat insusi in mana caus'a opositiunei nationale vindicandu pentru natiunea maghiara rolulu de conducétore a sudslaviloru.

Asiadér' opositiunea nationala din Austro-Ungari'a nu-numai ca esista in tóta virtutea, ci are inca de aci incolo cele mai strálucite sianse de reesire.

Discursulu

Escel. Sale Archieppului si Metropolitului Mironu Romanulu, tienutu in siedinti'a delegatiunei unguresci dela 14 Decembre 1878.

Onorata delegatiune regnicolara! — Cestiunea principala, care se discuta si la care voiu se graiescu si eu, adeca ocuparea provinciiloru turcesci Bosni'a si Herzegovin'a, se póte cuprinde in diferite chipuri. Privita din mai multe puncte de vedere si in necsu cu diferite interese ea póte dá materialu la diferite pareri; dér' la tóta intemplanã va fi numai spre inlesnirea unei deslegari bune, déca pe lenga necesariile cunoscintie obiective nu va lipsi bunavointi'a si sinceritatea din tôte partile si apoi dejudecarea matura si seriósa; pe candu in vederea faptelor complinite ori-ce

pruritu de opositiune — se nu dicu de infestari frivole, mai alesu déca acestea culmineza in invective personali, — nu póte fi de alta tréba, decatu de a produce agitari in animi si a incurcá totu mai tare situatiunea, care si altcumu nu e inca lamurita de ajunsu.

Aceste premise, cá se vinu acumu mai aprôpe la obiectulu discussiunei, voiu se constatezu mai antaiu faciã de acestu obiectu simtiulu publicu, cu care noi la tóta intemplanã avemu se ne tragemu sém'a; si eu socotu, ca in acést'a parte voiu dá espressione esperientelor comune, candu vinu a afirmá: ca opiniunea publica unguresca, mai alesu in regiunile inferiori, se exprima in modu apodioticu contr'a ocupatiunei din cestiune; si candu eu mai cu séma reflectezu la „opiniunea publica unguresca“ nu intielegu numai simtiulu rassei proprie maghiare, ci intielegu preste totu cugetarile de-o potruva ale tuturoru nationalitatiloru, cari in patri'a nôstra sunt contopite intr'o individualitate de statu.

Considerata subiective acést'a opiniune publica, eu o afiu fórte naturala, pentru-ca abstragëndu dela aceea, ca rass'a specifica maghiara 'si vede pericolitate propriele sale interese, de cate-ori rass'a turéscã rudita in ceva-si modru cu dens'a se ataca in esistinti'a séu fia numai in positiunea ei de potentatu, — intrég'a poporatiune a patriei nôstre, fora diferintia de confessiune si de nationalitate, simte adêncu greuméntulu acelor sacrificii de sange si de bani, cari ni le-a impusu dejã ocuparea atinselor provincii turcesci, si privesce in viitoriu cu ingrijiri juste la acele póte si mai mari sacrificii, cari totu spre acestu scopu voru fi neevitabile; la cari ingrijiri ne dau materialu copiosu nu numai faptele mai recinte predate dejã istoriei, ci chiaru si propunerile, ce ni le face ministerulu comunu.

Dér' sunt multi, cari in insasi acést'a ocupatiune, respective in conditiunile, ce se potu desvoltá din ea, vedu ascunsu unu pericolu mai mare chiaru si de catu ce sunt sacrificiile de sange si de bani, unu pericolu, care póte se atinga esistinti'a statului ungurescu, cá atare. Acestu pericolu este: se nu dicu eluptarea elementului slavonu la preponderantia, dér' la tóta intemplanã intarirea lui in monarchi'a nôstra, si inca eventualminte in asiã mesura, care dupa cunoscutele plecari si nisuintie ale acestui elementu, póte aduce cu sine, cá se fia date indereptu interesele si mai tardiu dóra chiaru si conditiunile de viétia nu numai ale nationalitatii maghiare, ci si ale tuturoru celorlalte nationalitati neslave din patria.

Cautu dér' se constatezu ingrigirile comune, cari pre-ocupa poporatiunea patriei, candu acést'a privesce la tôte cate s'au petrecutu pana acumu din partea monarchiei nôstre — fia macaru pe bas'a unui mandatu european — relativu la Bosni'a si Herzegovin'a, si candu privesce la cele, ce se potu pune in vedere pentru viitoriu. La aceste mai vine si o alta impregiurare, ca adeca de-o parte ici coles se trage la indoiéla sincer'a bunavointia pentru monarchi'a nôstra a unor'a dintre potentatele, cari ledura mandatu europénu; ér' de alta parte se sustiene acea convingere: ca dintre aceleasi potentate acel'a unulu, care totdeun'a a adusu cele mai mari sacrificii pentru ecuilibrulu europénu, acumu nu este si inca multu timpu nu va fi in stare, de a'si aretá si in fapte cunoscutele bune intentiuni faciã de noi; si asiã in considerarea tuturoru acestor'a multi sunt ingrigiati, ca rolulu greu, la care ne-amu engagiatu in Bosni'a si Herzegovin'a, in cele din urma va aduce fructe pentru altii, nu inse pentru monarchi'a nôstra.

Eu desi am parte buna din ingrigirile amintite, nutrescu in peptu-mi dreptu curagiu aceea sperantia: ca urmandu lamurirea politiceii in cele esterne, voru disparea in curendu ingrigirile publicului, si chiaru de ar' mai remané in partea acést'a vre-o indoiéla, aceea nu va produce in natiune consternare, nici va avé incurgere deprimatóre asupr'a energiei nôstre, inca nici atunci, déca actiunea inceputa se va continuá in directiunea de pana acumu.

Candu voiu se'mi desfasiuru vederile mele in acést'a parte, incepu de acolo: ca dupa convingerile mele domnirea turéscã in Europ'a, unde ea in secululu nostru numai in modu artificiosu s'a sustienutu, nu se va mai poté sustiené multu timpu, nici chiaru in acelu raionu ingustu, la care ea fũ strimtorita prin mesurile mai noue ale potentatelor mari. —

Va fi acést'a din punctulu de vedere alu intereselor nôstre de statu o impregiurare deplorabila; dér' cumu-ca aceea va urmá, in privinti'a acést'a nici pe unu momentu

nu p^ote st^a la indoiele unulu c^o acel'a, care a petrecutu dela inceputu cu óresi-care atentiune processulu de disolutiune in Turci'a, care cunósce fanaticismulu religiosu alu poporulu musulmanu, pentru care acel'a nu p^ote incapé cu altii; care a facutu studii adénci asupr'a situatiunei mai noue create séu — mai bine disu — sanctionate in Orientu prin conventiunea din Berlinu, si care in fine tragéandu-si séma cu factorii, cu fortiele, respective cu inertia acelor'a si cu directiunea nisuintieloru loru, — din tóte acestea si preste totu din intrég'a constelatiune p^ote catu de catu deduce consecintie logice pentru eventualitatile viitoriulu.

Scimu noi toti, cine este acel'a, carele a acceleratu si acceleréza si acumu suruparea Turciei infirme, si scimu, ce interese are respectivulu potentatu la acést'a accelerare; séu de nu amu fi toti orientati in acésta privintia, éta spunu vederile mele: ca adeca interessulu respectivulu potentatu e: cá elu sub pretectulu de a aperá si eliberá pe chrestinii din Turci'a, se-si estinda preste totu Orientulu domnirea s'a antiliberala.

Acestu potentatu, care astfelu se estinde si totu mai tare cauta a se estinde, este Russi'a; acestei'a in mare parte i-a successu déj'a s'i realizá scopurile sale, incatu adeca pe Turci'a cea parasita de toti o a spartu si inbutatitu mai pana la anima, si din partile constitutive ale ei cu consumtiementulu posterioru — p^ote chiaru involuntariu alu potentatiloru mari, a creatu staturu mai multu séu mai puçinu independinti, respective a arondatu celea esistinti cu teritorii mai mari, éra limitele sale proprii le-a estinsu pana la Dunare.

Cá rezultate ale acestei inbutatiri anticipate, respective ale creatiuniloru si arondariloru nóue vedemu coela in figur'a s'a noua pe Serbi'a si pe Muntenegru, ambele independente; vedemu mai incoela pe Bulgari'a si pe Rumeli'a-orientala, pe acestea la vedere inca in cevasi dependintia dela domnirea turcésca, in realitate inse cá pe nesce state, cari in curendu au se se decreteze de maiorene. Nici ca facu amintire in rondulu acestor'a de Romani'a, pentru-ca pe candu tierile si provincie de susu cu o poporatiune in preponderantia slava castigara sub protectiunea armeloru russesci teritoriu propriu, respective estindere de teritoriu: pe atunci Romani'a cea de rassa latina, fora respectarea serviciiloru adéncu regretabile, cari aceea le-a prestatu Russiei in resboiulu din urma, si prin cari in momentul celu mai criticu a salvatu onórea armeloru russesci, Romani'a dicu, fú sguđuita si scósa din aceea positiune insemnata dela Dunare, a carei'a padire i s'a fostu concediutu prin conventiunea de Parisu in interessulu ecuilibrului europénu, si in locul teritoriulu luat dela ea i s'a datu dreptu desdaunare, séu cumu se dice, in schimbu unu astfelu de teritoriu, care afara de aceea, ca organizarea si civilizarea lui o va costá prea multu pe Romani'a, in totu chipulu asia se refere catra Romani'a noua, incatu acést'a va avé se o atribuie numai cunoscuteloru institutiuni ale sale liberali, déca acelu nouu teritoriu si'lu va poté asigurá pe viitoriu façia de metechnele russesci si bulgaresci.

Nu e trebuintia de a se petrece acestea cu comentare mai detaiate; ajunge o avisare simpla la fapte, cá se p^ota vedé ori si cine: ca Russi'a p^orta in Orientu politica panslava, ca prin eliberarea popóreloru din imperiulu de odinóra turcescu voiesce a le deobligá pe acele la gratitudine perpetua, ca déj' in modulu acést'a cautu a-si asigurá fortiele si influinta decisiva in Orientu, si astfelu doresce a veni in acea stare, cá nu numai se p^ota sustiené in propriile sale provincii absolutismulu cá contrastu la ori-ce libertate si a supprime poterile si pornirile, ce se ivira in sinulu seu spre frángerea acelu absolutismu: ci se p^ota eventualminte face afrontu si interesseloru celorlalte potestate europene, déca acésta o ar' cere interesele sale proprii.

Si óre este de folosu, este óre de doritu pentru monarchi'a nóstra acésta estindere preste mesura a potestatii russesci? — Eu credu, ca in acésta privintia suntemu toti de unu cugetu; responsulu unisonu nu p^ote fi altulu, decatu acel'a: ca de óre-ce Russi'a e inamiculu declaratulu alu libertatiloru si alu constitutionalismulu, care numai prin guvernare absolutistica 'si p^ote tiené intr'un'a imperiulu seu giganticu si de óre-ce ea este focalariulu principalu alu nisuintieloru panslavisticé; estinderea preste mesura a potestatii ei pentru patri'a, pentru monarchi'a nóstra intre ori-ce impregiurari p^ote se fia numai periculósa, de care déj' are a se ingrozi ori-care amicu alu libertatiloru.

(Va urmá.)

Responsurile Domnitoriulu Carolu la adresele Camereloru.

Sambata, la órele 12 din di, A. S. R. Domnulu, in presintia d-loru ministri, incongiuratu de cas'a s'a civila si militara, a primitu la palatulu din capitala, in sal'a tronului, cu solemnitatea obicnuta, biurulu si comisiunea Senatului, insarcinata a presentá Mariei Sále Regale adres'a de responsu la mesagiulu tronului. D. Dimitrie Ghik'a, vice-presiedinte alu Senatului, a datu citire adresei, la care M. S. R. a responsu cu urmatoriele cuvinte:

Inaltu Prea Sante Parinte! D-loru vice-presidintii! D-loru senatorii! Cu o deosebita placere amu ascultatulu cuvintele magulitóre ce Senatulu adreséza armatei; cá siefu alu ei si cá Domnu alu tieriei, ve multumescu din sufletu pentru sentimentele ce ne esprimati.

Ultimulu resbelu a fostu ocasiunea pentru tieria de a dá Europei convingerea, pe care eu dela inceputu am avut'o, despre valórea ei. Am fostu indouitu fericitu de a me afiá in acésta ocasiune in capulu bravei nóstre armate.

Multu timpu s'a crediutu in afara, din caus'a necunoscentiei cestiuniloru nóstre interióre, ca amu fi animati de unu spiritulu de intolerantia religiósca. Constatu cu multumire ca tier'a, prin reprezentantii ei, se arata hotarita a face se dispara acésta eróre si regretu, ca impregiurările pau a'i impune hotarirea sea. Acumu natiunea romana va fi admisa de toti la locul ce merita in opiniunea lumii, ca-ci a probatu prin viteji'a s'a, ca p^ote stá alaturi cu natiunile cele mai valoróse, si prin principiile séle, ca impartasiesce credintiele si aspiratiunile lumii civilizate.

Inaltu Pré Sante Parinte! Domniloru vice-presiedinti! Domniloru senatorii! Déca d-vóstra v'ati adusu a-minte si cu acésta ocasiune de armata si de capitanulu seu, implinescu din part'e mi o placuta datoria, reamintindu, ca folósele de care vorbiti nu s'au pututu dobândi decatu cu puternicululu d-vóstre Concursu si cu devotamentulu d-vóstre patrioticu.

Potu adaogá ca cu acésta mare ocasiune s'a pututu constatá ca, déca Senatulu este meritu, prin conditiunile constituirii sale, a mantiené natiunea pe calea prudentiei si intiepleciunii, acést'a inse nu l'a opritu, cá in momentul de grele incercari se se arate plinu de curagiulu si de decisiune.

Sunt incredintiutu ca ne vomu intalni totu'dauna in acelasiu simtiementulu de devotamentulu catra patria, spre a seversi impreuna marea opera de desvoltare si de intarire, la care suntemu chiepati a conclurá.

Primiti, Inaltu Pré Sante Parinte si d-loru senatorii, din partea Dómnei si a nóstra, espressionea inaltei nóstre gratitudini pentru urarile ce ne faceti.

Eri, la aceeași óra, a fostu primita si comisiunea Adunarii deputatiloru cu aceeași solemnitate. D. presiedinte, C. A. Rosetti, a cititu adres'a, si M. S. R. a responsu in modulu urmatoriu:

Domnule presiedinte! Domniloru deputatii! Suntemu adéncu miscati de simtiemintele ce esprimati armatei si tronului, pentru santieni'a cu care in ultimulu resbelu si au implinitu datori'a, in realizarea celei mai scumpe aspiratiuni a natiunii romane.

Ceea ce a creatu Romani'e o positiune, ce nu i se mai contesta astadi in Europa, este ca, desi inveluita de evenimentele cele mai complicate, desi incongiurata de incercarile cele mai crude, totusi a strabatutu cu successu prin acestu cercu de pericle de totu felulu, fara a siovaí unu momentulu si fara a face unu pasu gresitu, care aru fi pututu se i compromita chiaru existenti'a.

Constatamu cu fericire, domniloru, ca sacrificiele si incercarile, la care cu totii amu fostu supusi, departe de a ne obosi si a ne sdrunciná, au contribuitu din contra a ne intari, a ne otieli, a ne lamuri ideele nóstre si a ne dá mai multa unitate de actiune; proba despre acést'a este unanimitatea, cu care s'a votatu responsulu d-vóstre, ce coprinde insasi program'a lucrariloru, spre care are a se indrepta acumu activitatea nationala.

Evenimentele ce-au strabatutu natiunea intarescu si mai multu in sufletulu nostru credinti'a ce am avutu, despre viitoriulu acestei tieri, din diu'a candu am pusu piciorulu pe pamentulu ei. Din faptele seversite, marele poteri voru dobândi convingerea ca statulu romanu, pe care ele l'au admisu in famili'a loru cá unu elementu alu echilibrului european, raspunde in adeveru acestei mari chiamari si va fi o conditiune de securitate si de liniste pentru pnterniciei sei vecini.

Votulu datu pentru a dou'a óra, de mai unanimitatea reprezentatiunii nationale, afirmandu vointia de a se conformá dispoziitiuniloru ce ne privescu din tratatulu de la Berlin, nu mai p^ote lasá Europei indouiele, ca acesta este in adeveru simtiementulu natiunei intregi, si va face astufeliu se dispara ori-ce umbra de banuiele si ori-ce prejudecata aru mai fi existatu despre tier'a nóstra.

Suntemu incredintiutu, ca prudintia, spiritulu de conciliare si unitatea de actiune, ce v'au ajutatulu pana acumu in realizarea unoru mari fapte, ve voru asicuré acelasiu successu in viitoriu; numai astu-feliu ranele lasate de incercarile la care amu fostu espusi se voru vindecá, interesele societati' nóstre voru fi bine ingrijite si se va poté seversi oper'a redicarii si intaririi Romani'e, cu acelasiu successu cu care a fostu inceputa. Pe acést'a cale me veti gasi, d-loru, totu'dauna alaturi cu d-vóstra, gata la lucru si la sacrificie.

Dómna, care, in timpul pericoleloru, a impartasitu tóte simtiemintele si tóte ingrijirile nóstre, se unesce adu cu noi, spre a ve exprimá, d-le presiedinte si d-loru deputatii, viuele nóstre multiamiri pentru caldurósele urari ce ne adresati si spre a dice impreuna cu totii: Traiesca Romani'a!

Adress'a Scupcinei serbesci.

Adresele parlamenteloru catra suverani curgu cá plóia din tóte partile. Intre principii stateloru mici orientale, cari au devenitu in urm'a resbelului ultimu russo-romano-turcescu independenti si suverani in tóta poterea cuventului, este si Milan M. Obrenovici IV alu Serbiei. Amu veditu mesagiulu ce l'a adresatu principele Milan reprezentantiloru Serbiei, acuma voimu se citamu unele pasagie mai insemnate din responsulu Scupcinei. Candu vorbimu despre serbi nu potemu se uitamu nici aceea, ca pe l'ंगा importanta ce o au, cá o natiune vigurósa vecina romaniloru, mai traiescu in Serbi'a inca si vreo cateva sute de mii de romani, cari, cu tóte clevertirile nefundate ale unoru reuvoitori, s'au luptatu vitejesce alaturi cu compatriotii loru serbi, pentru recastigarea independentiei serbesci. Adress'a Scupcinei dice:

„Mari'a Ta! Candu serbi se aflau la inaltimea poterei loru sub Nemanjidii gloriosi, ei iubeau nu numai libertatea si onórea patriei loru, ci respectau acést'a virtute si la popórele vecine cu densii. Déj' si mai tardiu, candu pe nenorocitululu campulu alu merlei s'a stinsu independenti'a Serbiei, candu furtun'a asiatica in furórea ei a inundatu tier'a facéndu sclavu pe poporu, si atunci serbulu a ramasu in totu'dauna sie si credinciosu, ca-ci elu punea mai multu pretiu pe libertatea si onórea patriei sale de catu pe viaati'a s'a. Despre acést'a marturiscescu sangele celu multu serbescu, care s'a versatu in timpulu de cincisecule; acést'a o marturiscescu si tóte popórele vecine, cari inca au induratu napadirea torontelului asiaticu, ca-ci intotdeauna serbi le erau cá o paveza pentru pepturile loru. — Déj' tóta inbirea acést'a nemarginita si energi'a fara esemplu pentru fericirea patriei, s'ar' frange inca p^ote indesiertu de valorile eveneminteloru lumii, déca nu ar' fi placutu providentiei, a incoroná cu successu tóte silintiele martiriloru seculari. Ceea ce a inceputu marele Milosiu, si a continuatu nemuritoriulu Michailu, Tu, Sire, ai seversitu in cea mai mare parte cu gloria: Serbi'a e independenta si mai mare. Ast'a este opera maniloru tale; Acést'a este fructulu osteneleloru Tale. Representantii natiunei serbesci, adunati la Nisiu in prim'a Scupcina (dieta) a Serbiei independente, se bucura, din anima, ca Tu, nobile Dómne, intrebuintiandu momentul cu intiepleciune, ai stersu cu braçiuu resolutu de pe fruntea Nisiului odinóra gloriosu semnululu umilirei serbesci, ca ai readusu multe mii ale fratiloru nostri chinuiti in sinulu mamei nóstre Serbi'a si ca ai facutu cá fratii, cari dela batali'a de pe Campulu merlei au fostu despartiti, se se reunésca imbraçiosindu-se fratiesce, cu scopu, cá acumu se lucreze in concordia cá fratii pentru binele patriei nóstre a tuturoru“

Dupa acést'a asigura reprezentantii Serbiei independente, ca sunt fericiti a poté declará: ca natiunea serbesca are incredere si sperantia in cas'a Obrenovici, ca Serbi'a va sci se se arate démna de positiunea inalta politica la care a adus'o principele seu intiepleptu si cavalerescu; si ca va fi gat'a a urmá acestuia, atatu candu voru fi a se aperá interesele tieriei, catu si candu va fi a se realizá definitivu missiunea nationala si uniunea serbesca. Fiecare cetatianu-luptatoriu serbescu, dice mai departe adress'a se va nisui a eseréa si virtutile cetatienesci, de aceea camer'a va dá totu concursulu ei guvernului patrioticu, cu care spera ca va poté lucrá impreuna in deplina intielegere spre binele natiunei, ingrijindu-se, cá si teritoriele de nou anecstate serbesci se se impartasiesca cu incetulu la tóte binefacerile, de cari se bucura si ceilalti cetatiani ai Serbiei libere. In fine asigura ca natiunea serbesca sub intielépt'a conducere a principelului seu cavalerescu va dovedi lumii si in viitoriu, ca este conscia de libertatea si onórea s'a si ca ordinea este singurululu mediulocu, cultura inse si progressulu generalulu singurululu scopulu alu vietiei sale de statulu.

Memoriu asupr'a starei romaniloru transdunareni.

(Urmare.)

Asia déj' asta-di, candu viitoria stare de lucruri, ce este a se creá in peninsul'a balcanica in urm'a evenimenteloru, alu carora ea a fostu si este teatrulu, preocupu tóta diplomati'a Europei, si intereséza deadreptulu popórele mai cu séma crestine, cari locuiescu aceste parti ale imperiului otomanu, noi Romanii din peninsul'a Balcanica, suntemu cu dreptu cuventu totu asia de multu ingrijiti de sórtea ce ne astépta, cá si coreligionarii nostri, Grecii si Bulgarii, déca nu si mai multu; pentru ca, cu tóte ca si noi Romanii avem, si cá ómeni si cá poporu, avem acelasu dreptu de a

ne regulă presintele și viitorul nostru conform dorințelor și intereselor noastre legitime, și se ne dezvoltăm în propriul nostru element, fără a căuta să jicnim — se întielege — progresul și dezvoltarea correligionarilor noștri Greci și Bulgari, vedem cu o adâncă mâhnire, că nicicum s'au p'ăuțit este cestiune de noi Români, și nu se prea ține cont de individualitatea noastră, de o națiune și un popor deosebit de Bulgari și de Greci.

Pe lângă această vedându, că pe Bulgari îi patronăza puternicul imperiu al Rusiei și face în favoarea cauzei lor sacrificii enorme, expunându-se chiar la un război crâncen și așa de costator, ă' Statul și guvernul grecesc se constituie de oficiu în fața Europei patronul și sprijinitorul cauzei grecilor supuși ai Sultanelui; și ca numai pentru ocrotirea drepturilor noastre, nici chiar Franța nici Italia, care sub punctul de vedere ethnologic sunt vis-à-vis de noi Români ceea ce Rusia este pentru Bulgari, deca nu și mai mult: pentru că mult mai bine un Român întielege limbă italiană de câtă Bulgarul Macedoniei întielege limbă rusă, n'au luat în manile lor drăp'tă cauză a Romanilor, cu toate că Români că un popor de gînt latină cu același drept asupra simpatiei și sprijinului națiunilor și statelor neolatine, ce ar' pot'ăv' Bulgariii asupra simpatiei și sprijinului moscalilor și slavilor: vedîndu-ne — dicu — în această situațiune, și temîndu-ne că nu cum-va în loc de a se amelioră pozițiunea și viitorul nostru cu nouă stare de lucruri, ce este în ajun a se regulă, din contra s'ar' compromite și ar' deveni nesuportabilă, deca elementul român va fi condamnat a se asimilă cu Bulgarii s'au cu Grecii, și ast-feliu se devina o olocaustă pe altarul Slavismului s'au Elenismului, și atunci se regretăm starea actuală de lucruri și sistemul guvernamental al Turciei, sub care ni s'a respectat cel puțin limbă maternă și esistența noastră națională: Avîndu-dicem în vedere această eventualitate dezastruoasă și împins de sentimentul de conservare, avem onoare a face recursu la sentimentul de justiție al Excelențelor Văstre și la prevedeterea întielepiciune și judecată a lor, spre a invocă în numele dreptății și al intereselor generali ale Europei soliditatea și sprijinul Marelor Puteri, că în viitorul Congresu, ce se va adună, spre a regulă și organiză administrarea provinciilor Turciei din Europa, se se ținea seama și de noi Români și se se ia toate precauțiunile că în constituirea provinciilor dese bulgare și grecesci, se fia ocrotite toate drepturile noastre, și mai cu seama limbă și individualitatea noastră națională de popor distinct și se fia pusă la adăpost de ori-ce vătămare s'au iniuriere care, directă sau indirectă, ar tîni și ar' put'ă aduce, mai curîndu s'au mai tardiu, elementul român la o contopire s'au absorbire de elementul bulgar s'au grecu, ceea-ce nu s'ar' pot'ă face fără turburări și ciocniri prelungite între asupritori și asupriți și nedreptăți; ca-ci este învedereat, că deca Români au ținut așa de mult la limbă lor maternă și la naționalitatea lor de origine latină, încatu se făca ale respectă atia secolu de barbari și de fanatism, este peste putința a se lasă ei de bună voie la dispozițiunea Bulgarilor și grecilor ca tocmai acum în secolul al XIX-lea, disul secolu al naționalităților, se-si vedea limbă lor maternă și individualitatea lor națională atentate în diferite moduri și se nu opuna cu toate forțele lor, morale și materiale, la tendințele și manoperile Bulgarilor și Grecilor, spre ai' desnaționaliză și ast-feliu se făca se dispara de pre pământu că popor și că Națiune.

Si fiindu-ă interesul general al Europei cere, și marile puteri și dau toate silințele, că se reguleze Orientul ast-feliu, încatu se se asigure pentru viitor o pace durabilă, și se nu mai fia Orientul unu focariu de turburări și de neliniște generală, se întielege, că una că această nu s'ar' pot'ă obține decatu prin satisfacerea necesității și a legitimirilor aspirațiilor ale diferitelor popore ale Orientului într'unu modu nepartinitiv și logic, dăndu-fia-caruia ceea-ce e alu lui, întocmai precum unu parinte, la regularea succesiunii sale, țiene cont de totu mostenitorii și legitimi, ca-ci numai cu modulă această aru pot'ă se evite desordinile și desbinarea, ce se va ivi între succesorii și în privința mostenirii.

Este d'ă nu numai dreptu ci și logic, că Români din peninsula balcanică se nu fia nesocotiți în proiectările Areopagului European, din care va esi nouă edificiu politico-Administrativ al Turciei; pentru că în casu de a nu se bucură și Români de aceleasi drepturi și avantagii că și Grecii și Bulgarii, armonia în nouă stare de lucruri va fi totdeauna nestatornică, antagonismul și turburările voru deveni o b'la cronică și periodică; ca-ci Români nedreptățiți și nemulțămîți de nouă constituire a provinciilor dese Bulgare și grecesci, în care ei nu și voru av' individualitatea lor, nu că persoane, ci că popor și națiune, voru regretă vechiul regim, care le garantă acestu dreptu; voru av' recursu la orice mediu locu li s'ar' par'ă de natură a satisfacere legitimele lor dorințe și interese, și ast-feliu atunci în loc de o pace durabilă, va esi, din o asemenea întocmire și constituire a popoarelor crestine în provincii autonome (selfgovernment), o f'erbere și nise turburări periodice, ceea ce nu p'ote fi nici dorința marilor puteri, nici scopul întrunirii Congresului.

D'ă fiindu ca Bulgarii și Grecii se disputa asupra Ro-

manilor, unii dicîndu că, sunt 6re Ellenovlahi, și ar' face parte din națiunea greacă; ăra alții dicînd ca în Macedonia, afară de pe la țierrurile marii Egee, nu sunt de câtă Români, și ca prin urmare Grecii n'ar' av'ă nici un dreptu se aiba pretensiuni asupra Macedoniei; și nu mai este îndoielă și unii și alții vreau se aiba pe Români nu că confederati ai lor, ci că nise cetățiani ai provinciei autonome bulgare s'au grecesci, că ast-feliu se și p'ota bulgariză s'au greșiză mai lesne și mai pe nesimțite: [Noi Români venim se arătam Europei și lumii întregi, că nici trecutul nostru nici presintele noastre, nici pozițiunea și calitățile noastre fizice și morale nu sunt de natură a permite, că noi se devenim Bulgari s'au Greci; ba nici interesul bine întielesu al Orientului și al Europei nu permitu un'ă că această; și ăta pentru ce:

(Va urmă.)

Postaritul și nouă tarifa postală.

(Urmare și fine.)

Cumu vedurăm, se țacsăza totu într'o formă pachetele până la 5 chilo și peste 10 miluri foră de a se mai consideră distanția. Publiculu este în pozițiune de a țien'ă în minte țacsele respective, foră de a mai întrebunția aparate s'au țarife (porto 36 cr., franco 30 cr.); în ori-ce casu e mare usurare pentru publicu și pentru ampoliați. D'ă și altcumu țarifa s'a simplificat. Acuma nu se mai țacsăza din 1/2 kilo în 1/2, și din 5 miluri în 5 miluri, ci din 1 kilo în 1 kilo și după 6 zone. (I până la 10 mile, II 10 până la 20, III 20 până la 50, IV 50 până la 100, V 100 până la 150, VI peste 150 de miluri.)

Nu mai pachetele până la 5 kilo se bucură de o scădere de prețiu, ă' la pachetele mai mari o micșorarea prețiuului este mai neînsemnată. În Germaniă pachetele se potu francă prin alipirea de marce; la noi nu s'a introdusu până acuma lucrul acestă practic. S'au introdusu blanchete noue de „frahturi“ că în Germaniă, ele se țacsăza la noi cu 5 cr. Postele vendu blanchete de aceste cu 6 cr. și prin această se maresce portulu. În Germaniă atari țacse nu se pomenesc. C'unu biletu de „frahtu“ potu se se tramita la un'ă și aceeași adresă trei pachete. Căndu se făcu tramiteri cu r'embursare (Nachnahme), trebuie se se subscrie pentru fiecare pachetu câte unu biletu de „frahtu“. Toate pachetele, câte vinu din țierile straine, sunt supuse încă la o țacsa de 10 cr., care față cu portulu e forțe mare. Pentru piese, cari cuprîndu multu locu, trebuie se se platăca unu portu, care cu jumetate face mai multu, decatu de ordinariu, asiad'ă în locu de 30 cr. se platesce 45 cr. și căndu pachetulu nu'ă francat și e de 5 kilo, încă 6 cr. — Portulu acestu'ă mai mare sunt supuse piesele: a) cari în vreo direcțiune 6re-care se estindu peste 1 1/2 metru, b) cari sunt mai lungi decatu 1 metru și mai late de 1/2 metru și canterescu mai pușinu decatu 10 kilo; c) acele, cari nu se potu asiad'ă bine cu celelate, din cauză, că cuprîndu preț multu spatiu, s'au pretindu o manipulațiune particulară.

Portulu pentru valori se compută numai atunci, căndu s'a aretat la tramitare vreo val'ore. Căndu se tramitu bani (bancnote, bani de aur, bani de argintu), este tramitatoriulu obligat de a aretă val'orea reală și de a specifică pe adresă s'au în biletulu de frahtu sumă tramiterii, câte bucată și în ce felu de bani. Căndu se arată o val'ore mai mică, decatu cea reală, atunci se platesce portulu incincitu pentru sumă rețacută. Căndu se făcu alte tramiteri, tramitatoriulu e liberu a aretă o val'ore s'au nu. — Si țarifa portulu pentru valori s'a scădiutu tare și s'a simplificat prin aceea, că nu se ia considerațiune de felu la distanție. Portulu val'orei se adăuge la portulu greutății și face pentru 50 fl. aici în țiera numai 3 cr., preste 50 fl. până la 300 fl. și în comerciulu cu Germaniă până la 300 fl. face 6 cr.; apoi pentru fiecare 150 fl. mai multu se platescu încă câte 8 cr. (asiad'ă până la 150 fl. 9 cr.) Dreptu esemplu pentru micșorarea portulu servăca urmat'orele: după țarifa cea vechiă se platea portu pentru 100 fl. până la Mediasiu s'au până la Seghisi'ora 35 cr., până la Bistritia 75 cr., până la Vienă 1 fl. 5 cr. Acuma se platesce foră diferință 21 cr. — 12,000 fl. costau mai înainte pentru 50 de mile 6 fl. 75 cr., acuma numai 2 fl. 40 cr. În comerciulu interioru se potu tramite epistole cu bani peste 150 fl. deschise. Portulu este atunci cu jumetate mai scumpu. — Țacsele pentru avisațiunile postale s'au urcatu binisioru pentru sume delă 300—5000 fl. Sume mai mari de 300 fl. se tramitu în epistole mai efinu, decatu prin avisuri. O sumă de 300 fl. prin avisu costă 50 cr., prin epistola nefrancată

39 cr. Unu avisu postalu pentru 1000 fl. costă 1 fl. și o epistola nefrancată cu 1000 fl. numai 51 cr. — Țacsele pentru r'embursare (Post-nachnahme) sunt totu cele vechi.

Nu mai incăpe nici o îndoielă, — adăuge „Sieb. d. Tageblatt“, — că prin țarifa cea nouă postală comerciulu se va sporî colosalu și va av' urmări bune, aducîndu multu bine cu sine. D'ă apoi se voru audi pe de alta parte și plangeri, că meseriile și industria noastră nu va pot'ă țien'ă concurența cu țierile straine. S'au facutu și în patriă noastră multe stabilimente industriale, d'ă cele mai multe au apusu din cauză, că nu'ă de ajunsu se dai numai banii, deca se receră 6meni, cari se se pună cu toată voia și cu toată energiă pe lucru și, de regula le-au lipsitu și cunoștințele necesare. „Sciința este putere“ pe terenul industrialu încă mai multu, decatu pe ori-ce altu terenu. Cu Latină și cu Elină aici te ajuti preț pușinu. Unde decide pracsă, acolo sunt tare de lipsă și cunoștințe reale, esacte. Nu mai prejudițiile cele 6rbe potu califică direcțiunea cea îndreptată a timpului nostru cãtră lucrurile practice și reale de „materialismulu celu mai grosolanu“. Celu ce voiesce se se urc'ă la lumină s'ărelui, cãntă se aiba aripi mai tari, decatu Icaru, deca nu voiesce se-o pãtiăca că elu. Deca voiescu neguțiatorii noștri și industriisii și meserisii se țienă concurența, atunci o potu face, cãndu voru av' marfă bună și cu prețuri convenabile, și atunci publiculu nu se va mai pot'ă amăgi de totu coticării, cari se sc'ola mai de dimi'etia, ci va reman'ă pe lengă 6menii cei solidi. — Nimicu nu ne impedea d'ă salută nouă țarifa postală că unu progresu adusu de spiritulu timpului.

Diverse.

(Archiducele Albrecht) a primitu dela Maiestatea S'a imperatulu înaltă autorizare de a acceptă și portă marea cruce a ordinului român „Stău'a României“ cu spadele.

(Proteste în contra espectoratiunilor deputatului Schönerer.) Poporatiunea germană din Austriă este profundu agitată și iritată în urm'ă asertiunilor deputatului Schönerer în senatulu imperialu. Din multe parti locuite de germani au sositu proteste în contra acestor asertiuni. Primariile mai multor orășie din Boemiă au decisu a face o contra-demonstrațiune patriotică. Representanții orășului Eger dice într'o scris6re, adresată camerei, că orășulu Eger va reman'ă întotdeauna cu fidelitate, devotamentu și iubire strinsu alipitu de patriă comună și finesce, esclamandu: „D-dieu se protegeze înaltă noastră casă domnit6re imperat6scă și pe monarhu în fruntea unei Austrie libere!“

(Cum use fia constituite provinciile ocupate?) Cestiunea această face mare bataia de capu guvernului austro-ungaru. În cercurile politice din Vienă se vorbesce acuma de-o combinațiune, după care Bosniă și Herzegovină se fia constituite că principatu autonomu sub unu archiduce, d'ă cheltuielile administrațiunei se le porte totu monarhu. Că candidatu se numesce archiducele Ioanu Salvatoru. Eșecutarea acestu proiectu înse anevioe ar' descurcă situațiunea creată de ocupațiune.

(Încă o deputatiune bosniacă.) Se scrie unei foi maghiare, că și Sultanolu ast6ptă o deputatiune din Bosniă și Herzegovină, care va fi compusă din 300 membri. Acestă deputatiune voiesce se aducă omagie de supunere și fidelitate Sultanolui și se-i predă unu memoriu care, se dice, că va contien'ă declarațiunea categorică, că bosniacii țientescu numai la autonomia sub unu principe alesu și sub suzeranitatea Sultanolui și se r6ga și implora și pentru viitoru scutul și protecțiunea Sultanolui. Ce voru dice la acestu proiectu oficiosii comitelui Andrassy? Foile rusesci și asia sustienu, că deputatiunea bosniacă, care a adusu omagie monarhu nostru, a mersu la Budapeștă numai împinșă de guvernulu austro-ungaru, ă' nu de voia bună și atacă în modu violentu pe membrii deputatiunei, numîndu-i tradatori. Se întielege, că oficiosii noștri au protestatu îndată în contra acestor insinuări, de aceea li s'ar' trage o mare dungă peste socotela, adevîndu-se cele de mai susu.

(Resburarea unui Mufti.) Se auștia că Muftulu (judecatoriu mai mare mohamedanu) dela Taslidza, care a fostu luat parte la luptele dela Tuzla și Doboi, ar' fi adresatu cãtră mai multi cetățiani din Sereievo o scris6re, în care

amenintia, ca va aduna o armata de 40,000 omeni, si isi va resbuna de acei musulmani, cari au mersu cu deputatiunea din Bosnia la Viena si Budapesta. Se aude inse, ca Muftiulu, voindu a aduna voluntari pentru scopulu acest'a in Novibazaru, a fostu arestatu de catra organele ligei albanese.

(Shir Ali, emirulu Afganistanului) vediendu, ca ostile sale nu mai potu contrasta atacului vehementu alu anglasiloru, a fugitu cu suit'a s'a din capital'a Cabulu, unde, nu se scie, se crede inse ca s'a dusu in Turchestan. Totodata se anuntia, ca fiulu seu Jakub Khan a luat in Cabulu frânele guvernului in mana si unii credu ca elu va continua cu lupt'a anglisii. Altii sustienu inse, ca deorece trupele britanice au ajunsu pana la Jellalabad pe care l'au ocupatu, resbelulu anglo-afganu e a se considera ca terminatu.

(Scólele in Dobrogea.) „Romani'a Libera“ afla, ca ministrulu instructiunei publice, d. Cantilli a inceputu se se ocupe cu scólele din Dobrogea si ca va tramite unu delegatu, care se cerceteze starea, in care se afla invetiamentul in nou'a provincia.

(Russi'a si scólele serbesci.) Nu fora cuventu se plangeau romanii Macedonieni, ca ei ar' fi parasi de tota lumea, chiaru si de popórele rassei latine occidentale, pre candu bulgarii si serbii se bucura de unu spriginu puternicu realu din partea marei imperatii russesci. Acestu sprijinu nu se marginesce numai la cele curatu politice, ci se estinde si asupra tuturor intereselor de cultura si de progressu alu acelor popóre. Astfelu se anuntia acuma, ca ministrulu de instructiune serbescu a fostu in misiune speciala la St. Petersburgu si a dobânditu de acolo inchiaierea unei conventiuni scolare cu guvernulu russescu, dupa care Russi'a se obligá a dá mediulocele necesarie pentru sustinerea cadrelor de limb'a russesca, ce se voru institui la scólele secundare din Serbi'a si a crea diece stipendii pentru candidati de professura serbi, cari voru alege de specialitate limb'a russesca. — Romani'a inca a contribuitu la respandirea culturai nationale intre romanii din Turci'a si acest'a cu mai mare dreptu ca Russi'a pentru serbi, der' totu, ce a facutu pana acumu, este prea neinsemnatu faća cu recerintie mari si urgente, ce se arata la poporatiunea romana din peninsul'a balcanica. Astadi Romani'a s'a mai apropiatu de romanii parasi din Turci'a prin posesiunea Dobrogei, ministrulu de instructiune a inceputu se se interesseze deocamdata de scólele din Dobrogea si speranti'a este fundata, ca autoritatile competente si cu deosebire ministrulu plenipotentiaru alu Romaniei dela Constantinopolu se voru interessá de aci incolo mai multu si de starea romanilor din Macedoni'a.

(O sabia din timpulu lui Mihaiu Vitézulu.) Diuariele din Bucuresti au publicatu dilele aceste notitie despre o sabia vechia, din timpulu lui Mihaiu Vitézulu pe care a descoperit'o d. locot. colonelu Papazolu. Aceleasi foi ne aducu urmatórea descriere a sabiei, facuta de d. Papazolu insusi: „Acestu feru de sabia (fara maneriu si téca) se afla incarcatu de rugina ce timpulu a gramadit'o in cursu de 277 ani. Literale ce se vedu pe feru sunt de aur finu forte descifrabile (Mihaiulu Voivodulu Valahiei) slove cirlice. Acest'a lama de sabia nu mai lasa nici-o indoiela pentru toti dnii cunosctóri, ca este din timpulu lui Mihaiu Vitézulu (anii 1582—1601). Ea s'a gasitu la unu strainu si adi se publica de mine proprietariulu ei, cá nepretiuitu monumentu pentru toti romanii. Lungulu sabiei este de 82 centimetri, latulu de 3 centimetri si grosulu de o jumetate centimetru. Doritorii de a-o vedé sunt cu onóre invitáti in locuinti'a mea calea Vacaresci. Nr. 151 Bucuresti. Loc. col. Papazolu“.

(O petitiune a evreilor catra camerele romane.) „Telegrafulu“ din Bucuresti publica unele pasagie dintr'o petitiune evreiesca, tiparita intr'o brosiura, cu scopu de a-o asterne corpuriloru legiuitoare romane. Acest'a petitiune, in care se róga evreii „respectuosu“, der' „seriosu“, cá se lí se dé drepturi politice egale, contine unu capitulu istoricu comicu in felulu seu. Se dice adeca intr'ens'a, ca „evreii nu sunt straini in Romani'a, ca ei au venitu in Daci'a in acelasu timpu cu romanii, ca Decebalu ia primitu si le-a datu de locuintia strimtórea, pe care ei o numira Talmus si care astadi inca se dice Talmaci, ca sub domni'a lui Danu II, in anulu 1376, evreii goniti din Ungari'a de regele Ludovicu gasira unu refugiu in Romani'a, stabilindu-se in orasiulu Turnu.“ Apoi adauge, ca precumu chrestinii, au avutu a

suferi si evreii de crudimile lui Stefanu III si altora, cari le darimau sinagoge si ca, deca evreii se ocupa in mare parte de comerci, acest'a nu li se póte imputá cá o usurpare, ca-ci, dupa cumu dice Cantemiru, chiaru pe timpulu seu (acumu 168 ani) erau prea puçini comercianti romani si „prin urmare si atunci comerciulu era in manile greciloru, serbiloru si evreiloru“, ca „o ginte, care in tote epocele si-a conservatu credinti'a in uniculu D-dieu, care a supravietuitu la caderea de imperie, la sfarmari de tronuri si a careia codice de legi forméza bas'a, pe care sunt fundate tote celelalte sisteme religióse, póte cu dreptu cuventu reclamá a fi privita cá facendu parte din corpulu politicu alu ori-carei natiuni!“ si asia mai departe. Apoi se ne mai miramu, ca marele areopagu dela Berlinu s'a intrepusu cu atat'a caldura pentru acesti minunati evrei?!

(Processulu lui Suleiman-pasi'a.) Amu fostu publicatu la timpulu seu actulu de acusatune in contr'a nedumeritului asaltatoriu dela Sipca si mai apoi comandante alu armatei turcesci din Bulgari'a Suleiman-pasi'a. Scirile, ce veneau dela Constantinopole, relativu la processulu acestui'a, erau tare neregulate si nesigure, de aceea amu intreruptu si noi cu continuarea. Afacerea lui Suleiman era, cá tote celelalte afaceri din Stambululu, acoperita c'unu velu misteriosu. Dilele trecute se vorbea chiaru, ca Suleiman a fostu condamnatu de catra tribunalulu de resbelu, altii sustieneau, ca processulu inca nu s'a finitu. Acuma se telegraféza dela Constantinopolu, ca Sultanulu a agratiatu pe Suleiman-pasi'a, dupa ce acest'a a doveditu inaintea unui tribunalu specialu, instituitu la cererea s'a, ca in passulu dela Sipca n'a lucratu dupa capulu seu, ci numai conformu ordnilor primite dela Mahmud Damad-pasi'a in numele Sultanului. Deodata cu agratierea lui Suleiman, Sultanulu a ordonat si esilarea lui Mahmud Damad, din cauza, ca a abusat de increderea pusa in elu, facendu dispositiuni in numele Domnitoriului, care nu sciea nimica de tote aceste. Aflandu-se caus'a esilarii lui Mahmud Damad, care e cumnatu cu Sultanulu, acest'a produse mare sensatiune in Constantinopolu, deorece pana aci se credea, ca Mahmud ar' fi fostu esilatu din cauza, ca ar' fi luat parte la ultim'a conjuratiune in contra vietii Sultanului, ce s'a fostu descoperitu mai dilele trecute.

(Rapire de copii) De multe ori s'a intemplat, de au rapitu tiganii copii, si de acestu obicei barbaru ei nici astadi nu se potu desvetia si mai cu séma tiganii de laia, cari n'au asiedia-mentu nicairea, ci cutriera tota tier'a dela unu capetu pēna la celalaltu, ba nu arare-ori s'au ratacitu acesti corturari pēna prin nordulu Germaniei. Asia ne spune „Szentesi Lap“, ca nu de multu o banda de tigani a comis o fapta barbara, ca au furatu in padurea Papfalvei trei fete, cari culegeau acolo ghinda. Tiganii erau cu cinci carutie si se asiediasera langa Margita. Doue din acele fete nefericite scapara cumu potura, numai un'a de 12 ani cu numele Ilén'a nu potu scapa, si fu silita se se duca cu band'a de tigani mai departe. Mai deunadi sosi pe hotarulu dela Solyom unu caru plinu de tigani, intre cari se adá si fet'a furata, pe care tiganii o tramisera la móra. Fót'a se folosi de acest'a ocaziune, spre a scapa cu fug'a; ea incungiurá satulu Péterd si ajunse la Kocsu unde se planse la judele satului despre sórtea s'a. Acest'a indata facu de scire despre lucrulu acest'a notariulu din Bélfenyér, care indata prinse tota famili'a de tigani si o duse la Tenke, unde o dete pe man'a judecatoriei. Ilén'a spunea, ca caravan'a de tigani lenga Roit a jefuitu si a omoritu unu omu; de acolo s'a dusu la Araz, unde a spartu o bolta, dupa aceea s'a dusu la Solyom unde unu membru alu bandei a strapunsu cu frigarea pe o tigana betrana, dicendu, ca a fostu o strigóia. Catra Ilencuti'a dicean tiganii, ca se grijésca numai bine de copiii cei mititei, ca dupa ce se va face mare i-voru cumperá haine frumóse si apoi o voru vinde. Si acestu casu ne arata, catu sunt de periculosi tiganii de laia si se fia ómenii cu mare bagare de séma, candu vedu astfelu de dróie de tigani si mai cu séma deregatorii sateloru romanesi se ié mesuri aspre, indata ce vedu tigani necunoscuti prin satu, cá se ferésca pe ómeni de rele.

Literariu.

(Traditiuni poporale romane adunate de S. Fl. Marianu) 8-o micu, pag. 64. Acest'a cartica (brosiur'a prima) contine cinci istorióre, cari tractéza despre Stefanu Voda si Sahastrulu, Tolpa si Stefanu Voda,

Stefanu Voda, Stefanu Tomsia si Metropolitulu Crimca, Fe-ciorulu Dediului. — D-nu S. Fl. Marianu este cunoscutu publiculu romanu prin articulele interesante, ce le-a publicatu in „Famili'a“, „Albin'a Carpatiloru“ si „Amiculu Familei“. Brosiur'a presenta inca e din mai multe puncte de vedere interesanta pentru totu romanulu. Materi'a este espusa intr'o limba usóra, fluenta, der' póte, ca ar' fi doritu cineva, cá se nu fia atatea provincialisme, der' apoi prin aceea tocmai si-ar' fi perdutu lucrarea tota originalitatea. Recomandam tuturor acest'a carticica, tiparita in tipograf'a eredei de Closius in Sibiiu, unde se vinde cu pretiulu de 40 cr. v. a., si dorimu, cá d-lu Marianu se póta publica catu mai curēdu si brosiur'a a dou'a.

(„Famili'a“) edata si redactata de d. Iosifu Vulcanu in Pest'a contine urmatóriele: „28 Novembre“, aniversarea caderii Plevnei, de Vasile Mihailu Lazaru. — „Barbu cobzarulu“ novela originala de Emili'a Lungu. — „Maritata si totusiu fara barbatu“, romanu americanu. — Dame romane decorate. — Teodoru Petrisioru, necrologu. — Teatru romanescu in Oraviti'a, corespondent. — Generali anglisi in resbelulu angleso-afganu, cu ilustratiune. — Ce e nou? s. a.

(Siedietórea) care apare odata in 3 septemani totu sub redactiunea d-lui Iosifu Vulcanu in Budapesta si costa 1 fl. 50 pe anu, contine in Nr. 16 dela 9 Decembre urmatórea materia: „Avutulu si seraculu“, „Cuprinderea Bosniei si Herzegovinei“, balada poporala; „Convorbire in siedietóre; „Avutulu si seraculu“, colinde; „Ce e nou in tíera si lume“, Hodoroscu Troscu; Dicale romanesi din Ardealu.

Nr. 1125/a. f. sc. gr.

3—3

Escriere de licitatiune.

Pentru esarendarea dominiului dela Cristurulu Ciceului, fostu a lui Torma Károly, acumu proprietatea fondului de stipendie alu fostului alu douilea regimentu romanu de granitarii din Ardealu, pentru timpulu din 1 Ianuariu 1879 (noue) pana la 31 Decembre 1884 (patru), se va tiené licitatiune publica in **30 Decembre 1878** dela 9 óre diminetia pana la 12 óre amédiadi in cancelari'a administratiunei fonduriloru scolastice granitieresci in Naseudu.

Acelu dominiu pretiuitu judecatoresce cu padure cu totu la 157,704 fl. v. a. consta din:

1. 231 jugere si 15400⁰ aratura, cu semnatur'a de tómnna cu totu;
2. 146 jugere 11670⁰ fenatia;
3. 4 jugere viia;
4. 168 jugere si 211⁰ pasiune;
5. 1 jugeru din padure;
6. case frumóse de locuitu, edificie de economia;
7. lucrulu parte cu palm'a, parte cu trasur'a dela 19 curialisti;
8. móra de farina cu 5 petre din 1 Aprilu 1879;
9. jumetate dreptulu de carciumaritu din comunitate, din 24 Aprilu 1879.

Pretiulu strigarei cá arenda anualá e statoritu la 2500 fl. v. a.

Pana la inceperea licitatiunei verbale (cu gur'a) se voru primi si oferte sigilate, timbrate si prevedute cu 10% a pretiului de strigare in banigat'a.

Atatu celu ce va oferi mai multu in scrisu, catu si celu ce va oferi mai multu la licitatiunea verbala, va trebui se cunósca pe deplinu conditiunile de licitatiune si se se supuna acelor'a neconditionatu.

Conditiiunile de licitatiune si alte deslusiri stau spre dispositiune in cancelari'a fonduriloru in Naseudu.

Din siedinti'a comisiunei administratóre de fondurile scolastice granitieresci si de stipendie, tienuta in Naseudu, 24 Novembre 1878.

Presiedintele:

Gregoriu Moisilu,
vicariu foranu.

Secretariulu:

Ioachim Muresianu.

Cursulu la burs'a de Viena

din 27 Decembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.90	Oblig. rurali ungare .	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	62.95	„ „ Banat-Timis.	78.75
Losurile din 1860 .	113.75	„ „ transilvane.	83.50
Actiunile banciei nation.	785.—	„ „ croato-slav.	75.25
„ instit. de creditu	222.50	Argintulu in marfuri	100.05
Londra, 3 luni . . .	117.15	Galbini imperatresci .	5.60
		Napoleond'ori . . .	9.35 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. germ.	57.80

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.